

apw
EGLUTĒ

1951

LAPKRITIS

Nr. 9

1951 LAPKRITIS Nr. 9

Redaguoja *Pranas Naujokaitis*
Administratorius *Antanas Peldžius - Pell*

Leidžia
LIETUVIŲ KULTŪROS
INSTITUTAS

Prenumerata:

Metams: Amerikoje \$3.00, kitur — \$3.50. Atskiras numeris 30 centų.

Pinigus, užsakymus ir adresų pakeitimus siųsti:

EGLUTĖ, P. O. Box 22, Montello Station, Brockton 68, Mass.

Raštus siųsti ir turinio reikalu rašyti:

Pr. Naujokaitis, 59 So. 3rd St., Brooklyn 11, N. Y.

MIRUSIŲJŲ PAGERBIMAS

Lietuvoje buvo labai gražus ir senas paprotys — Vėlinių dieną (lapkričio 2 d.) pagerbti mirusius. Tą dieną bažnyčiose būdavo gedulingos pamaldos, o po jų — eiseną į kapus ir dar atatinkamos maldos kapuose. Kaune ir kituose didesniuose miestuose pamaldos kapuose būdavo jau sutemus. Tada visi kapai mirgėte mirgėdavo degančių žvakučių šviesoje. Kapinės — tas mirusiųjų miestas — atrodydavo tikrai išpūdingai ir prakalbėdavo į gyvųjų žmonių širdis savo tyliu paslaptin-gumu.

Labai gražios ir išpūdingos apeigos tą dieną būdavo atliekamos prie Nežinomojo Kareivio Kapo, Kauno Karo Muziejaus sodelyje. Čia į dangų kildavo balti aukūro dūmai, liūdnai skambėdavo karo invalidų orkestro grojami giesmės garsai, muziejaus bokšte sugausdavo Laisvės Varpas, primindamas gyviesiems, kad tas nevertas laisvės, kas negina jos. Didžiulės žmonių minios, susirinkusios pagerbti kritusius kovose dėl Lietuvos laisvės, lyg pajusdavo mirusiųjų tylus žodžius: "Mes žuvome, kad jūs gyventumėte". Kituose miestuose panašios iškilmės būdavo atliekamos prie kritusių savanorių kapų.

Šiandien nebeskamba Laisvės Varpas muziejaus bokšte, bet kapų Lietuvoje dar daugiau... Kritusių partizanų kapai gyvuosius įpareigoja tais pačiais žodžiais: "Mes žuvome, kad jūs gyventumėt"... Kad gyven-tumėm nė sau, bet savo tautai... kad išaugtume nepalaužiamais kovoto-jais dėl Tėvynės laisvės!..

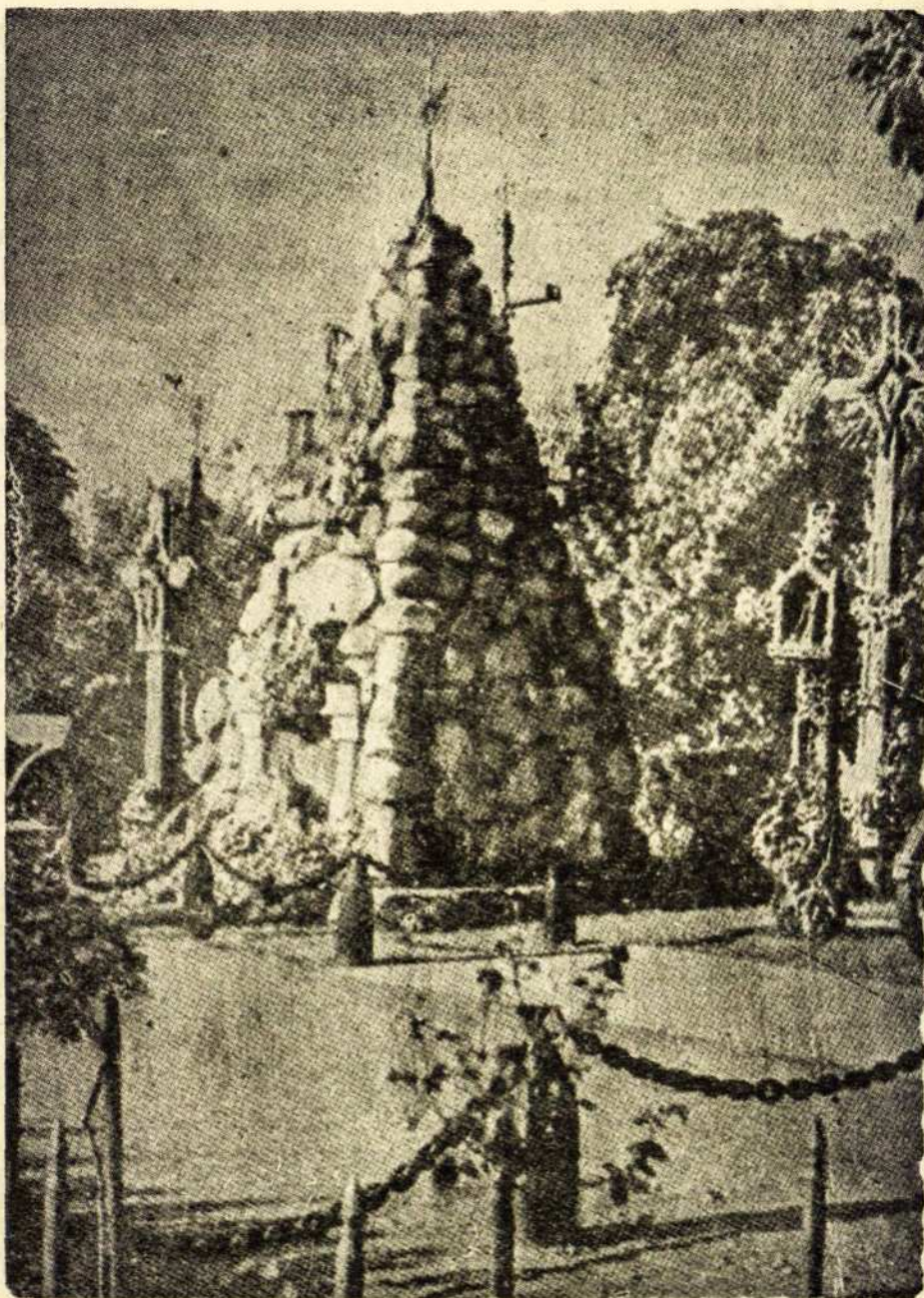
Viršelis ir iliustracijos — dail. P. Osmolskio

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, P. O. Box 22, Brockton 68, Mass., Editor: P. Naujokaitis, Brooklyn, N. Y. November 1951, Vol. 2, No. 9. Subscription: \$3.00 yearly. Outside U. S. A. — \$3.50 yearly. Single copy 30c.

Entered as second-class matter at the post office at Brockton, Mass.

POSTMASTER: PLEASE SEND FORM 3578 P. O. BOX 22, BROCKTON 68, MASS.

N. P. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

Nežinomojo Kareivio kapas Karo Muziejaus sodelyje
"Darbininko" klišė

LIETUVOS KARIUOMENĖ

Senaisiais kunigaikščių ir karalių laikais Lietuva turėjo didelę ir stiprią kariuomenę. Net ir susijungusi į vieną valstybę su Lenkija, Lietuva tebeturėjo savo atskirą kariuomenę, kuri narsiai gindavo tėvynę nuo priešų. Tik rusams Lietuvą pavergus, daugiau kaip šimtą metų mes neturėjom savos kariuomenės. Bet ir tada lietuviai kelis kartus yra griebęsi ginklo, dalyvaudami keliuose sukilimuose prieš rusus.

Iš naujo Lietuvos kariuomenė buvo sukurta 1918 metais. Nepriklausomybę reikėjo ginklu išsikovoti.

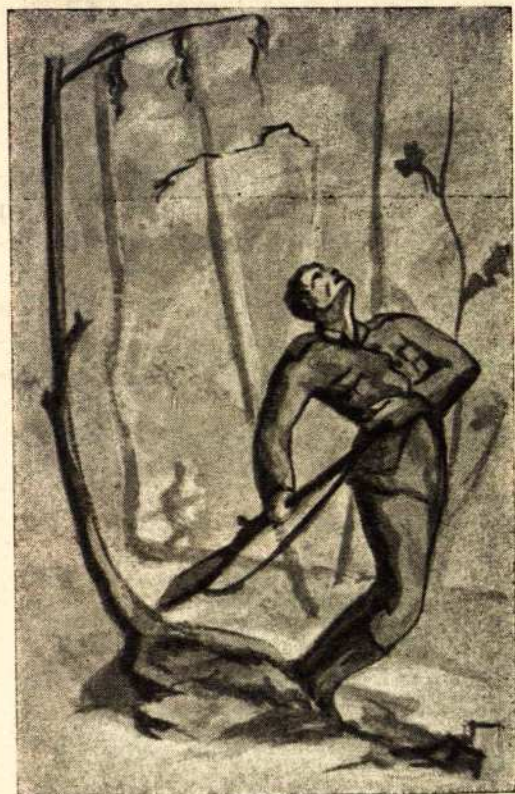
Lapkričio 23 dieną mes švenčiame Lietuvos kariuomenės šventę. Tą dieną 1918 metais buvo išleistas pirmasis mūsų valdžios įsakymas organizuoti Lietuvos kariuomenę. Pradžioje toji kariuomenė buvo sudaroma iš savanorių, o tik kitais metais paskelbtas jau ir privalomas stojimas į kariuomenę. Savanorių pulkai rinkosi Kaune, Alytuje, Panevėžyje, Kėdainiuose, Marijampolėje ir kitose vietose. Tai jaunutei ir menkai ginkluotai Lietuvos kariuomenei teko kovoti su stipriais ir gausiais priešais: iš rytų slinko bolševikai, pietuose Lietuvos žemes grobstė lenkai, o pačiame Lietuvos viduryje susiorganizavo bermontininkų kariuomenė (tai buvo vokiečių ir rusų kariuomenės susijungusios dalys, neklausančios jokios valdžios).

Savo narsumu mūsų kariuomenė įstengė nugalėti bermontininkus, pajėgė išvyti iš Lietuvos bolševikus, kurie vienu metu jau buvo įsibrovę iki Lietuvos vidurio, ji prie Širvintų ir Giedraičių sudavė lenkams mirtinų smūgių ir tuo būdu apgynė mūsų tėvynės laisvę. Savanorių krauju aplaistyta mūsų žemė. Beveik kiekviename Lietuvos mieste buvo savanorių ir karių kapai. Buvo gražių paminklų jiems

TĖVYNĖS
LAISVĖS
SARGYBOJE
SU GINKLU
RANKOJE
STOVĖJO
KARYS

“Darbininko”
klišė

pagerbti. Narsioji mūsų kariuomenė iškovojo ir apgynė Lietuvos laisvę.

Taikos metais mūsų kariuomenė išaugo į tikrai gražią ir kultūringą karinę jėgą. Tik atėję bolševikai ir vėliau vokiečiai panaikino Lietuvos kariuomenę. Tačiau sukilėlių būriai 1941 metais vėl išvijo bolševikus iš Lietuvos. O šiandien Lietuvos partizanas kaudasi savo tėvynėje dėl savos žemės laisvės, dėl laisvo žmogaus! Garbė kovojančiam ir nepalūžtančiam lietuviui!

Už laisvę miršta Lietuvos partizanas...
"Ateities" klišė

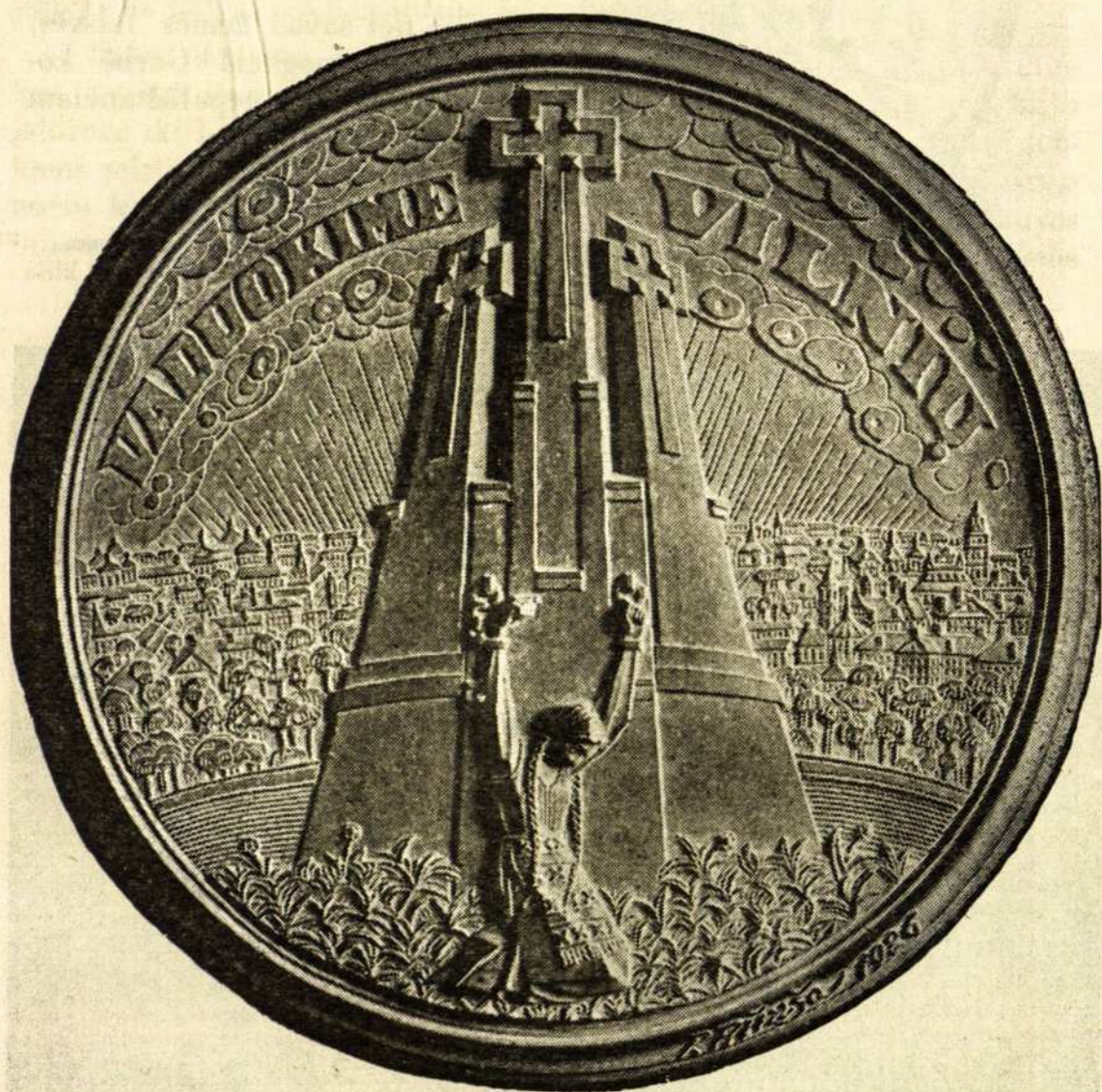

"Mirusiųjų miestas" — K. Šimonio paveikslas

"Ateities" klišė

VILNIUS - LIETUVOS SOSTINĖ

Visi žinome, kad didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas yra įkūręs Vilnių ir į jį perkėles Lietuvos sostinę. Daugiau kaip per 500 metų šis miestas nešiojo Lietuvos sostinės garbę. Ten gyvendavo didieji Lietuvos kunigaikščiai, ten atvykdavo duoti priesaikos Lietuvai bendri Lietuvos ir Lenkijos karaliai (po unijos su Lenkija). Ten buvo vyriausia Lietuvos valdžia, ten gyvendavo vyriausias Lietuvos kariuomenės vadas. Vilnius ilgainiui išsipuošė gražiais rūmais ir puikiomis bažnyčiomis.

Vilniaus medalis. Dail. J. Rimšos kūrinys.

“Darbininko” kliše

Vyties kova su lenkų ereliu

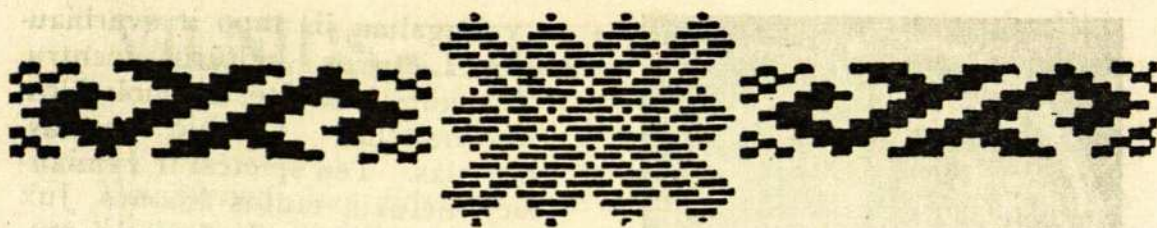
1920 m. spalio mėn. pradžioje buvo su lenkais pasirašyta Suvalkų sutartis, kuria Vilnius pripažintas Lietuvai. Tačiau po dviejų dienų lenkai tą sutartį sulaužė ir Vilnių iš lietuvių atėmė. Lietuva, protestuodama prieš tą neteisybę, spalio 9 dieną kasmet švęsavo Gedulo dieną. Buvo įkurta Vilniui Vaduoti Sąjunga, kuri ypatingai rūpinosi Vilniaus vadinimu, bet ir kiekvienas lietuvis buvo nepaprastai pamilęs savo senąją sostinę ir jos ilgėjosi. Poetai rašė ilgesio eilėraščius, o visa tauta kovojo ir tikėjosi Vilnių atgauti. Buvo išleisti Vilniaus Pasai, į kuriuos buvo lipinami tam tikri ženkliai, už kuriuos surinkti pinigai eidavo į Geležinį Vilniaus Fondą.

1939 m. spalio pabaigoje Lietuva Vilnių atgavo. Jį gavo iš bolševikų rankų, ir dėl to nedidelis buvo džiaugsmas, nes lietuviai jau aiškiai jautė, kad rusai kėsina į Lietuvos nepriklausomybę. Šiandien ir senoji

Geležinis Vilkas Paneriuos sukauks!...

Lietuvos sostinė Vilnius kenčia sunkią bolševikų spaudą kartu su visa Lietuva. Tikime ir laukiame, kad šitoji spauda netrukus pasibaigs ir kad Vilnius vėl suspindės visu savo grožiu, kaip laisvos Lietuvos sostinė.

RAGNYTĖ NAŠLAITĖLĖ

BALĖ VAIVORYTĖ

Scenos vaizdelis vaikams

I DALIS

Veikėjai:

Ragnytė,
Dalytė,
Jonutė,
Kerniukas,
Gilinis,
Buklys,
Senelis,
I, II, III berniukai,
I, II, III mergaitės.

Miškas, aukšta eglė, pavakarė. Įlekia Snaigės — prasideda SNAIGIŲ šokis pagal lietuviškos dainos (pav., Pas močiutę augau) ritmą. Pamažu įeina Ragnytė su kraitele.

RAGNYTĖ (*Snaigėms baigus šokti*). Kokios skaisčios sniegu-
lės! Ir kaip lengvai skraido! Ir šalčio joms nereikia bijotis. O aš (*žiūri
į kraitelę*) dar tiek mažai prisirinkau kankorėžių... Na, dar padirbė-
siu (*renka pasilenkus*) valandėlę. Šilumos namo parsinešiu. (*Ibėga
būrelis vaikų, dairosi į medžius*).

BUKLYS: O kur ta didžioji eglė, kur Senelis savo dovanas da-
lina?

KERNIUKAS: Ar tik ne šitoji? Tokia tiesi ir aukšta — lig pat
dangaus! Lyg kokia karalienė ji stovi čia.

BUKLYS: Tai tikrai ta bus...

KERNIUKAS: Tik senelio su dovanomis tai dar nematyti (*dai-
ros*). O, še ir Ragnytė! Kągi tu čia veiki?

RAGNYTĖ: Matai, kankorėžius renku... Krosniai pasikurti...
Šalta žiemą be kuro.

KERNIUKAS: Ar jau daug prisirinkai?

RAGNYTĖ: Nedaug — vos pusę kraitelės... Dar reikės padirbėti
valandėlę... Kad tik nesutemtų perdaug...

BUKLYS: (*Čiupinėja kraitelės viduje*) O, puikūs kankorėžiai!
Ar žinot, jais smagu pažaisti (*Ima mėtyti*). Gaudyk, Kerniuk!

GILINIS: Na, Bukly, nustok! Mergaitė dirba, o tu... Surink, ką
išmėtęs! Jei geras būtum, tai padėtum jai dar daugiau pririnkti...

KERNIUKAS: Tikrai! Vaikai, parinkim kankorėžių. Juk mes
galim Ragnytei padėti... (*Visi renka*). Ar tave mama labai bartų, jei
su nepilna kraitele pareitum?

RAGNYTĖ: Aš... neturiu mamytės... Jau seniai... Mirė mano ma-
mytė. Aš net neatsimenu... Dar maža buvau...

GILINIS: Matot, vaikai, būtumėt našlaitėlę nuskriaudę. Tai bū-
tų dvigubas nusikaltimas.

RAGNYTĖ: Aš papratus, kad mane visi skriaustų... Visi man
svetimi... Kad bent kartą man mamytė savo rankelę uždėtų — taip bū-
tų gera... (*Verkia*).

GILINIS: Neverk, Ragnyte. Tavo mamytė tikriausiai pas Die-
vulį. Gal ji ten pas krosnį šildosi ir šventiems apaštalams pirštinės
mezga, o už tave gal maldele sukalba, kad tau nieko blogo neatsitik-
tų... Mes visi būsimė tikri tavo draugai ir kiek tik galėdami tau padė-
sime — nenusimink ir būk linksma (*Atbėga mergaičių būrelis*).

KERNIUKAS: Še, ir mergaitės atsivijo! O ko jūs čia, lyg kregž-
dės paskui mus atskridot?

DALYTĖ: A, gudruoliai! Ir mes norim Senelio dovanėlių! Ar
mes kuo blogesnės už jus? Ar mums nepriklauso dovanėlių? Ką? Ma-
not, tik jums?

BUKLYS: Ot, atsirado gerosios! O kur tas jūsų gerumas?

DALYTĖ: Mes taip nesipešam, kaip berniukai.

BUKLYS: O mes tai, manot, pešamės? Kad ir susimušam kar-
tais, tai vis ne piktuoju. O mergaitės, kad ir nesimušat, bet pykstatės,
kaip katės, ir liežuvaujat...

DALYTĖ: Ne, ne, tik jau ne mes! Mes — labai geros mergaitės.
Mums būtinai reikia pačių gražiausių dovanėlių.

KERNIUKAS: Kad jūs jau tokios geros, tai jums Senelis būtų
dovanėles į namus atnešęs ir į priejuostes sukrovęs. Galėjot sau už-
krosnyje šildytis. Ko čia mus atsivijot?

DALYTĖ: Mat, koks gudruolis! Mes užpečkyje turime sėdėti, o
jie čia dovanėles rinksis. Manai, kad mes nežinome, ką žmonės pa-
sakoja: miške, po didžiąja egle Senelis atneša pačias gražiausias do-
vanėles. Ir kas pirmutinis ateina, tam geriausios tenka. Jau mūsų
neprigausi. Gudruolis!...

JONUTĖ: (*Baugiai*) Bet, vaikai... Jau tamsoka... Man baugu...
Naktį miške... Bus baisu...

KERNIUKAS: Nebijok, juk ne viena esi. Štai kokios gražios
žvaigždelės šviečia. Blizga ir mirkčioja kaip gyvos (*Žiūri aukštyn*).

DALYTĖ: Tikrai, kokios gražios, kaip gyvos. O gal ten angeliukai
žiūri į mus iš dangaus?

BUKLYS: Ką tu čia niekus posmuoji. Bus čia ve angeliukai. Ir
dar į mus žiūrės...

DALYTĖ: O iš kur tu žinai, kad ne angeliukai!? Jei aš sakau, kad
angeliukai, tai taip tikrai ir yra. Aš žinau...

BUKLYS: (*Nuolaidžiai*) Sakai, kad tikrai angeliukai? Tai jie,
tur būt, mato, ką mes naktį tamsoje veikiamo?

KERNIUKAS: Žinoma. Jei ką blogo darysi, tai tavęs paskui ir į
dangų neįleis...

BUKLYS: Vaje, tai aš daugiau nesistumdysiu, kai žvaigždės
mato... (*Visi juokiasi*).

DALYTĖ: Kažin kada tas Senelis ateis? Jau aš nerimstu.

BUKLYS: Ar tikrai šiandien? Gal rytoj, gal kitą vakarą jis čia
ateis...

KERNIUKAS: Tikriausiai šiandien. Juk jau lakstė pirmosios
snaigės.

RAGNYTĖ: Taip, taip. Aš ką tik mačiau čia visą pulką snaigių
šokant...

KERNIUKAS: Matai! Ir visada, kai tik ima šalti ir pasirodo
snaigės, gerasis Senelis išeina į pasaulį su dovanų maišu — gerų vai-
kų apdovanot...

JONUTĖ: Kažin ar jis tikrai čia ateis? O gal kitoj vietoj jis sa-
vo maišą pasideda...

GILINIS: Ne, ne. Šita eglė visame miške — pati gražiausia! Jis
tikrai čia ateis. Jis turi ateiti. Tik turėkit kantrybės. Luktelkit valan-
dėlę.

KERNIUKAS: Jau tos mergaitės — tai kantrybės neturi nė per plauką...

JONUTĖ: Aš jau ir valgyt noriu...

GILINIS: Na, valgyt tai tau čia niekas neatneš.

KERNIUKAS: Ohohoho, tuoj ir valgyt! Tik iš trobos koją iškėlė ir — jau košės verkia. Bet, Jonute, turi žinot, kad jeigu nori ką geresnio pelnyti, visada reikia mokėt ir papasninkauti. Aš iš syk sakiau, kad geriau jūs namie už krosnies nosytes būtumėt šildžiusios ir košelę kabinusios...

DALYTĖ: Ta ta ta, gudruolis! Be reikalo mus nuolat užpuldinėji. Ir berniukai nevalgę nebūna... Jie dar daugiau tos košės suvalgo negu mes...

KERNIUKAS: Suvalgo, tai suvalgo, bet jie daugiau kantrybės turi. Žiūrėk, duok žiemą gerą ledą ir pačiūžas, tai mes per visą dieną namo nepareisim. Ne tik pietus, bet ir vakarienę užmiršim.

JONUTĖ: Jau šalta darosi. Nė atsisėst niekur...

GILINIS: Vaikai, ugnelę susikurkim. Patys sušilsim, o gal ir zuikeliai ateis ūsus pakaitinti prie mūsų laužiuko. Parinkim sausų šakučių. (*Visi renka*). O aš įžiebsiu (*Ima skiltuvėlį ir skilia ugnį*).

DALYTĖ: O čia kas dabar? Tu nori be degtukų užkurti ugnelę?

GILINIS: Juk ne visada pasaulyje buvo degtukų, o žmonės ugnį vis dėlto mokėdavo ir be jų užsikurti. Su degtukais užkurti ugnį, tai gali bet kas, bet pabandykit be jų. Žmogui reikia viską mokėti. O ką žinai, kas kada gali praversti? (*Skilia ir papūtęs įžiebia vaikų atneštus žabus*).

KERNIUKAS: Žinot ką? Galėtume ir bulvių išsikepti. Aš bėgsiu atsinešti.

DALYTĖ: O iš kur tu jų gausi? Ar mamos pasiprašysi?

KERNIUKAS: O kam man prašyti, kad aš pats jų turiu. Manai, kad aš koks elgeta ar tinginys!

DALYTĖ: Na, na, gudruolis! O iš kur tu jų turi, ar sandėlį pasidarei?

KERNIUKAS: O gal ir pasidariau...

DALYTĖ: Tai tu lyg voverė, kuri žiemai riešutų į drevę prisirenka...

KERNIUKAS: O manai, kad tai blogai? Visiems patarčiau įsitaisyti po sandėlį.

VISI: Kaip? Kokį sandėlį?

KERNIUKAS: Bulvių sandėlį. Kai rudenį bulves nukasa, tai dar vis viena kita lieka dirvoje. Tik reikia netingėt pavaikščiot bulvienoje, pasilenkt prie kiekvienos pastebėtos bulviukės ir įsidėt į savo maišelį. Štai, paskui per kiaurą žiemą gali keptis savo bulves, iš savo sandėlio... Bėgu atnešt, pamatysite, visus pavaišinsiu... (*Nubėga*).

DALYTĖ: Pamanyk, koks jis darbštus, tas Kerniukas. Savo bulvių turi ir dar mus pavaišinti žada. Tai bent geras berniukas.

GILINIS: O aš grūdų sandėlį prisipyliau... Matytumėt, kviečiai geltoniausi, miežiai...

DALYTĖ: O kam gi dar tie tavo grūdai? Mes jų tai jau nevalgysim, gali nesiūlyti...

GILINIS: Aš jums ir nesiūlau.

DALYTĖ: Tai ką tu su jais veiksi?

GILINIS: Jei neturėčiau grūdų, tai kuo aš per žiemą lesinčiau savo balandžius?

DALYTĖ: Teisybė, tu turi tokių gražių balandžių... Vieni balti baltučiai, lyg piene išsiprausę, kiti lyg sidabriniai blizga... Ir aš norėčiau turėti balandžių...

GILINIS: Bet juos reikia gerai prižiūrėti, kasdieną palesinti, kad visi sveiki sulauktų pavasario... Žinot, kai sniegas viską užpila, tai aš iš savo sandėlio ir kitiems paukšteliams vieną kitą saują grūdų pažeriu, kad iš bado ir šalčio nenugaištų...

DALYTĖ: O iš kur tu gavai tuos grūdus?

GILINIS: Pats prisirinkau. Juk žinai, kad dirvoje visada lieka varpų, kai javus suvalo. Pats juos ir išsikūliau...

JONUTĖ: Bet tas Senelis tikrai ilgai neateina. Gal paklydo ir ne tuo keliu nuėjo...

GILINIS: Na, Senelis tai jau nepaklysta. Jis papratęs per sniego pusnis, per miškų tankumynus vaikščioti. Tik jis mūsų kantrybę mėgina. Pažaiskit ką nors, tai nenusibos laukti... Ir sušilsite...

DALYTĖ: O tu nežaisi?

GILINIS: Aš turiu ugnelę prižiūrėti, kad neišgestų.

DALYTĖ: Nebijok, ugnelė neužges. Eikim visi žaisti. Būtinai (*Visi susikabina rankomis rateliu*).

JONUTĖ: Ką mes žaisim?

DALYTĖ: Žaiskim "Upelį". Ar visi mokat dainą?

VISI: Mokam. Gerai. "Upelį". Žaiskim!

DALYTĖ: Susikabinkim po du.... Tik visi dainuokim...

Tyliai srauniai, tyliai srauniai

Upelis tekėjo...

(*Poros lenda pro apačias rankų ir vėl grįžta, po trijų posmų kažkas lyg užkliūva ir — sustoja*).

DALYTĖ: Na, vaikai, kas čia užkliudėt? Nemokat dailiai žaisti.

BUKLYS: (*Juokiasi*). Tur būt, voverė su uodega pasipainiojo ir — sukliudė.

DALYTĖ: Ar tik ne pats į tą voverę pasivertei? Gudruolis!

JONUTĖ: Aš jau pailsau... Gana šito žaidimo.

KERNIUKAS: (*Grižta su krepšeliu*). Tai sušilau, kol atlėkiau su bulvėmis.

GILINIS: Tuoj duok ir išsikepam. Ilgai netruks.

DALYTĖ: O mes vėl pažaiskim ką nors.

KERNIUKAS: Tik atsargiai, nesudegink bulvyčių. Visas mano darbas būtų perniek. O jos dar mano rankom iš dirvos surinktos.

DALYTĖ: Tai lyg jos kitokios, kad tavo rankom rinktos?

KERNIUKAS: Tau gal ir nekitokios, o man tai, žinoma, kitokios... Bet ar tau išmanyti tokius dalykus, šarkos snapas!

DALYTĖ: O tu zuikio koja! Jei taip šneki...

KERNIUKAS: Tu nepyk. Netyčia toks žodis išspruko. Bet vis tiek tu negali suprasti, koks yra malonumas, kai žmogus pats sau ką nors teisingu darbu užsidirbi. Niekam nė ačiū nereikia sakyti, niekam nesijauti skolingas. Dar ir draugus gali pavaišinti. Ar tai, manai, nesmagu!

DALYTĖ: Tik perdaug nesigirk. Kai aš užaugsiu, tai taip pat pati viską užsidirbsiu. O dabar tėvelis ir mamytė man viską uždirba...

KERNIUKAS: Tėveliai visais mumis rūpinasi. Jiems už tai turime būti labai dėkingi. Bet kai jau pats gali bent kiek užsidirbti, tai jau visai kas kita...Jau imi jaustis nebe vaiku esąs. O ir tėvelius pradžiugini...

GILINIS: Kerniuk, tu suskaičiuok, po kiek mums išeis tų tavo bulvių pasivaišinti...

KERNIUKAS: Tuojau... Kiek čia mūs iš viso yra? Viens, du, trys... (*Skaičiuoja*). Žinau, kiek mūsų. Na, o dabar bulvės... (*Skaičiuoja*).

DALYTĖ: Kol bulvės iškeps, mes dar pažaiskim "Žilviti".

VISI: Gerai. "Žilviti"... Žaiskim... (*Stoja rateliu, dainuoja eidami aplink*):

Pasėjau linelius, geltonus grūdelius,

Žilviti tūta, žilvitėli tūta...

KERNIUKAS: O hoho! Šitaip negalima. Argi tai mūsų tarpe atsirado tokių begėdžių? Tai visai negražu... Aš juos vaišinu kaip svečius, o jie — matai, ką daro... Vagia svetimą dalį...

DALYTĖ: Aš nepaėmiau, tikrai...

KITI: Ir aš ne. Ir aš ne.

KERNIUKAS: Tai niekas neprisipažįsta geruoju? Na, palaukit, aš tuojau patikrinsiu — ir pasirodys tikra teisybė...

GILINIS: Bus mums visiems gėda, kad reikės net patikrinti... Geriau pasisakykit patys, kas paėmėt.

DALYTĖ: Galit tikrinti — aš tikrai neturiu ir nebijau.

KERNIUKAS: Tuojau stokit visi į eilę. Aš rasiu tas prapuolusias bulves. Suktybės palikti negalima! Pirmiausia berniukai. Pakelkit abi rankas į viršų. Aš patikrinsiu kišenius (*Kai kurie iškelia rankas*).

BUKLYS: O kam reikia dar tas rankas iškelti?

KERNIUKAS: Kam rankas iškelt? Tokia tvarka, ir visi turi klausyti. Aš jieškau, kas paėmė Ragnytės dalį...

BUKLYS: Aš rankų tai jau nekelsiu...

KERNIUKAS: Ohoho! Tai jau, tur būt, tu esi tas — “vagine kepurė dega”. Jeigu priešinės, tai, matyt, kaltas. Ar ne? (*Prieina ir jam stačiai žiūri į akis*). Na, tai kaip? Sakyk pats.

BUKLYS: (*Išsyk lyg bėgti nori, susimėto, bet staiga grįžtelia atgal ir atkiša bulves*). Še, atsiimk tas savo suodinas bulves... Didelis čia daiktas — pora bulvių... Ateik pas mane rytoj, aš tau galėsiu dar visą tuziną pridėti, jei taip nori... Man negaila.

KERNIUKAS: Štai, Ragnyte, imk ir valgyk — tavo dalis.

RAGNYTĖ: Aš galiu jam perleisti... Gal jis labai alkanas buvo, kad pasiėmė... Tegul ir suvalgo... Aš nebūtinai... Man taip nesmagu dabar... Jis pyks, kad dėl manęs jam taip atsitiko...

KERNIUKAS: Ne, ne. Tau priklauso — tu ir imk. Čia buvo visiems po lygiai paskirstyta. O jeigu jis alkanesnis, tai galėjo paprašyti, būtume kuris davęs geruoju...

GILINIS: Gėda, Bukly!

BUKLYS: Tai jau... čia dėl tokio nieko — poros purvinų bulvių... Būta čia kokios gėdos...

GILINIS: Ne, vyruti. Čia svarbu visai ne bulvės, o teisingumas. Ne tik dideliuos, bet ir mažuos dalykuos turime būti teisingi. Kad ir aguonos grūdą vogsi — vistiek sutepsi savo rankas...

KERNIUKAS: Ne tik rankas, bet ir sąžinę.

GILINIS: Jei buvo sakyta kiekvienam imti tik po dvi, tai tu ir neliesk, kas tau neprikauso. Tas pora bulvių tikrai niekis, bet kad tu paėmei svetimą dalį, tai jau yra tikrai blogai, nes tai — kaip ir vagystė. Prisipažink pats sau, Bukly, kad pasielgei suktai ir neteisingai, o tai jau ne tų dviejų bulvių vertė.

BUKLYS: Na, ką čia aš baisaus padariau? Pelenuotą bulvę pasiėmiau... Ir dėl to dar niekas badu nenumirė...

KERNIUKAS: Tai tu, brolyti, dar vis nesupranti ar nenori suprasti. Dėl tų bulvių tikrai niekas badu, gal, nenumirtų... Bet savo elgesiu, pagalvok, kokį sau didelį nuostolį pasidarei. Niekas su tavim dabar nenorės draugauti, niekas tavimi nepasitikės, bėgs nuo tavęs, lyg nuo kokio žvėries... Ar tai tau bus malonu? Kaip būsi be draugų?

GILINIS: Tu nesigėdijai paimti mažos mergaitės dalį. Gal ji tikrai alkanesnė už tave... Ji čia miške kankorėžių rinkosi kurui. Gal namie ji neturi ką valgyti. Ji našlaitėlė... Jai visi turėtų padėti, o tu ją norėjai nuskriausti... Turėtum tuojau ją atsiprašyti. Jei ji tau atleis, tai tada ir mes...

BUKLYS: Aš tikrai nemaniau, kad toks svarbus daiktas tos dvi bulvės. Aš tik juokais jas paėmiau...

GILINIS: Šitoks čia juokas — skriausti kitą!

RAGNYTĖ: Atleiskit jam. Gal jis iš tikro apie skriaudą nė nepagalvojo. Gal tik pajuokaut manė... Daugiau taip nedarys...

GILINIS: Tai kaip, Bukly? Ar daugiau neimsi, kas tau nepriklauso?

BUKLYS: (*Nedrąsiai*). Ne... Aš tikrai nežinojau...

KERNIUKAS: Iš tikro nesmagus atsitikimas. Jei būčiau žinojęs, būčiau tų bulvių nė neatsinešęs...

GILINIS: Ką tu, Kerniuk... Mes visi labai dėkingi tau už puikias vaišes...

VISI: Labai ačiū, Kerniuk. Ačiū. Labai skanu buvo. Ačiū!

DALYTĖ: Ir tau, Gilini, ačiū, kad taip skaniai iškepei. Nė nepadegusios — kaip keptuvėje.

GILINIS: Aš jau daug kartų kepiu, tai įpratęs...

(Bus daugiau)

VYT. TAMULAITIS

14. Nakties stebuklai ant piliakalnio

Rainiukas klausėsi svirplio pasakojimo išpūtęs akutes ir pagaliau nekantriai ištare:

— Na, o dabar, muzikante, sakyk, ką matei ant Veliuonos piliakalnio. Gal raganą, jojančią ant šluotos? O gal senovės kareivį, pabudusį kape? Sako, daug vaiduoklių susirenka Šv. Jono naktį prie laužo ugnies ir lig gaidgystės šoka nakties šešėliuose. Ar tai tiesa?

Svirplys tik brūkstelėjo ranka per nulinkusius ūsus.

— O tu, broliuk dobiliuk! — sušuko jis. — Ką mačiau, tai mačiau! Ne kiekvieno akis pamatys, ką išvydau aš tą naktį. Jei tą viską žmogus būtų matęs, nė į storiausią knygą nebūtų surašęs. Ne tik raganą, bet ir senovės lietuvių milžinus mačiau. Žiūriu, sėdi jie pačioje piliakalnio viršūnėje ir žiūri tolumon, kur dunkso tamsūs

Nemuno krantai. Gal žiūrėjo, ar priešai kryžiuočiai neatplaukia. Aštrūs kardai tik blizga rankose. Kiti ažuolines kuokas nusitvėrę laiko. Atrodo, tuojau sutrupintų priešų šarvus. O kad tu būtum juos matęs! Tai vyrai buvo! Žiūrėjau į juos užvertę galvą, o per nugarą tik šaltas šiurpas bėga. Supratau ir žinojau, kad tai iš kapo prisikėlę milžinai. Ne dažnai tokius dalykus išvysta akis...

— Ir tu jiems nepratarei nė žodžio? — paklausė Rainiukas, vos kvapą atgaudamas.

— Palauk, — ištarė svirplys, — leisk viską papasakoti iš eilės. Jau ir taip praleidau nepapasakojęs, ką mudu su žaliuoju ožiuku veikėm visą dieną ir kaip sulaukėm vakaro.

— Tu, Raini, įsikąsk savo uodegos galą, jei neiškenti nežiopčiodamas. O muzikanto pasakojimų daugiau nepertraukinėk! Ir dar tokiose vietose, kur žodį gaudyte gaudau, — riktelėjo tarakonas iš savo tamsaus plyšio.

— Ar negeriau būtų, jei tu, raudonbarzdi, pasisakytum, kada pabudai iš miego. Juk prieš valandėlę taip knarkiai nosį parietęs, kad net trobelės stogas kilnojosi. Nė girdėt negirdėjai, kada muzikantas pasakojo apie šviesią vasaros naktį, pilną sidabrinės mėnuso šviesos. Man net širdis drebėjo, o tu žiovavai iš nuobodulio... — atsikirto katinukas.

— Aš nemėgstu mėnulio šviesos, už tai ir žiovavau, — ramiai atsakė tarakonas, raitydamas ūsus. — Bet aš nieko nepramiegojau, kas man patiko. Turiu labai gerą ypatybę pabusti tada, kai kalbama apie įdomius dalykus.

Svirplys patenkintas šypsojosi.

— O koki dalykai tau labiausiai patinka, — paklausė jis tarakoną.

— Apie drąsius ir galingus milžinus, kurie po laimėtų kovų pasikabina savo kardus ant debesų. Tada ir aš noriu būti milžinas.

— O tu, pipiriuk! — sušuko Rainiukas, prunkstelėjęs pro ūsus. — Tu nori būti milžinu! Kiek duonos kepalų turėtum sugrauzti, kad užaugtum toks, kaip aš...

— Nesijuok, — tarė svirplys rimtai. — Ne kiekvienas, kuris didelis užauga, jau yra milžinas... Bet tas, kuris nuveikia didelius darbus... Ir svajoti apie tai gali kiekvienas, nors ir labai mažas būtų.

Rainiukas nutilo ir šyptelėjęs primerkė vieną akį. O tarakonas nedrąsiai kalbėjo toliau:

— Aš labai dažnai galvoju, kaip nuveikti didelius darbus. Kai užsisvajoju apie tai, man rodos, ir vakaro tyla pasidaro daug saldesnė šitoje mažoje trobelėje. Graži pasaka, rodos, sėdasi kartu čia su saule ant namelio slenksčio, paskendusio šešėliuose, ir vedasi mane toli, toli... Tada pajuntu tokią didelę laimę, kad šio vargingo plyšio nemainyčiau nė ant auksinės pilies su deimantų karūna. Mažytė mano

širdis tada, rodos, šaukte šaukia ir kartoja šiuos žodžius, kuriuos pats sudėjau aną vakarą, beklausydamas tavo muzikante, gražios pasakos:

Kam gyventi ir kentėti
Be didžių darbų dienos, —
Kelsiuos milžinu galingu
Su žara aušros naujos...

Kas iš aukso ir sidabro,
Iš tingių dienų eilės,
Jei širdis be saulės džiaugsmo
Man vienatvėj apledės...

Degsiu naują ryto saulę
Ant gimtinių, ant brangios, —
Drąsiu milžinu pakilęs
Nenurimsiu be kovos...

— Jei nenusirašei šito eilėraščio iš knygos, tai sveikinu, — ištarė Rainiukas, pavydžia akimi žvilgterėjęs į tarakoną. Jam buvo gėda prieš mažąjį tarakoną, kad tokios mintys jam pačiam niekada nebuvo atėjusios. Jis galvodavo tik apie šiltą krosnį ir apie pelių kvapą pakrosnyje. O žiūrėk, kuo buvo užimta to mažiuko galva tamsiame plyšyje! Rainiukas pasijuto tikrai nesmagiai. Jis kuo greičiau siai norėjo pertraukti nejaukią tylą, pasirodydamas taip pat išmintingas.

— Man atrodo, muzikante, — ištarė jis labai rimtai, — kad tame tarakono eilėraštyje ne tik maža poezijos, bet ir gramatikos klaidų yra. Be to, jame nėra jokių žinių iš geografijos, nekalbant apie istoriją. O kad jis nori milžinu būti, tai, man rodos, nereikėjo tam nė eilėraščio rašyti. Juk galėjo paprastai pasisakyti, ir baigta! Kam čia dar eiliuoti ir paskui deklamuoti!

— O man rodos, Raini, — įsiterpė svogūnų pynė, — jei kas neturi jokio supratimo apie poeziją, tai kam kiša savo ūsus ten, kur tikrai žino, kad pelės kvapo neužuos...

Vaje, kaip Rainiukas susigėdo! Jo maža nosytė paraudo, kaip vyšnia ant saulės. Bet jis apsimetė negirdįs tų žodžių. Staiga pasisuko į svirplį ir garsiai šūktelėjo:

— Kam čia niekus plepėt, kada muzikantas pas mus svečiuose. Pasiginčysim tada, kai pasiliksime vieni.

— Nemanyk, kad mes visi vėl turėsime tylėti, kai tu kalbėsi, — pridėjo svogūnų pynė. — Dabar tikrai įsitikinau, kad tavo išmintis vos priemenės slenkstį tesiekia...

— Vistiek toliau ligi slenkščio, negu nuo tavo galvos ligi sijono padalkų, — žybtelėjo akimis Rainiukas.

— Matau, matau, kad turi gerą galvą. Tik gaila, kad ji durnam teko! — garsiai susijuokė svogūnų pynė.

— Liaukitės! — sušuko visai piktai tarakonas. — Aš dar iš žiemos ilgų vakarų prisimenu, kad judviem žodžių niekada nepritruks. Tokius niekus tauzoti ir nė nerausti taip pat reikia drąsos. Ir dar tokį brangų svečią savo pastogėje turint! Aš atsiprašau jį už judu abu kartu.

— Aš nė kiek neužsigavau, — atsakė svirplys labai patenkintas. — Nemanykit, kad visą laiką tik labai rimtai kalbėti reikia. Malonu ir pasijuokti, kartais reikia leisti ir skausmui šypsena nubėgti...

— Valio, mūsų muzikantas! — pirmasis sušuko Rainiukas.

— Gana ginčytis, — pritarė ir svogūnų pynė labai švelniai.

— O dabar, muzikante, vėl apie nakties stebuklus, kuriuos tada pats savo akimis matei, — tarė tarakonas.

— Gerai, — pasakė svirplys, — drošiu iš peties... Tik lukterėkit valandėlę, pasikrapštysiu pakaušį, kad žodis žodin atsiminčiau, ką tie milžinai ant piliakalnio man atsakė, kai juos užkalbinau...

(Bus daugiau)

DU DUDUČIAI

K. OSTRAUSKAS

Tuopoj tupi
Du dudučiai,
Tap - tap - tapsi —
Tai dalia! —
Du dudučiai —
Du skudučiai
Tuopoj dūdu
Dūdele.

SENUTĖS PASAKOS

SONĖ PIPIRAITĖ

VARNA IR VĖŽYS

Vieną rytą po pusryčių senutė atsisėdo marškinėlių lopyti. Kur buvus, kur nebuvus, atbėgo Aldutė ir sako:

— Senutėle, duok, aš įversiu siūlą į adatą.

— Jau įsivėriau, vaikeli, pati, — atsakė senutė. — Bet jei reiks iš naujo verti, tai tave pasišauksiu.

Aldutė pasisukinėjo, pasisukinėjo aplink ir tarė:

— Papasakok pasaką, senutėle.

— Neturiu laiko; matai, marškinėlius lopau, — atsakė ši.

— Lopydama gali pasakoti, — vis prašė Aldutė. Ilgai nelaukdama, ji užsiropštė senutei ant kelių, apsikabino jos kaklą, ėmė bučiuoti veidą, glostyti plaukus, kalbėdama:

— Mano senutė, graži senutė, tavo plaukeliai gražūs, balti. Ar papasakosi pasakėlę?

Susijuokė senutė ir tarė:

— Kad ir moki gerintis; giri kaip tas vėžys varną.

Aldutei to ir tereikėjo: tuoj panorėjo sužinoti, kaip ir kodėl vėžys varną gyre.

Pasitaisė senutė plaukus ir ėmė pasakoti:

— Gyveno kartą upėje vėžys. Gyveno gyveno, lindėjo lindėjo po akmeniu, ir nusibodo jam. “Eisiu”, sako, “pasižmonėti, pasaulio pasižiūrėti”. Tuoj išsikrapštė į krantą ir rėplioja sau pieva. O ten visokios musėlaitės, plaštakėlės lakioja, vasara džiaugiasi. Žiūrėjo, žiūrėjo vėželis, net akelės jam apsitararavo: tokių grožybių dar nebuvo matęs. Tik kur buvus nebuvus, lėkė varna pro šalį. Pamačiusi vėžį, kapt! pasigriebė ir nusinešusi į gluosnį, augantį prie vandens, taisėsi lesti. Mato vėžys, kad jau blogai, ir ėmė kalbėti:

“Oi varna varnele, aš tavo tėvelius pažinojau: puikūs buvo paukščiai”.

“M-m,” atsakė varna, snapą sučiaupusi.

“Varna varnele, ir tavo brolelius ir seseles pažinojau: labai geri buvo paukščiai”.

“M-m,” atsiliepė vėl varna neprasižiodama.

“Kad jie ir geri buvo paukščiai, bet toli gražu iki tavęs. Varna varnele, kokia tu graži paukštelė: apvali galvelė, akelės kaip spunkelės, plunksnelės šilkinės. Tikrai esi verta būti paukščių karaliene!”

“A-ha!” suriko varna visa gerkle, apsidžiaugusi.

Vėžys, varnai snapą pravėrus, pliump! nukrito į vandenį ir pasinėrė. O varna ir paliko bežiopsanti.

Nuo to laiko vėžys upėje sau tupi, pasaulio žiūrėti nebeina.

— Tai bent graži pasakėlė! — sušuko Aldutė. Nubėgo, susiieškojo Vandutę su Vytuku ir papasakojo jiems tą pasakėlę. Susitarė visi žaisti: Vandutė bus varna, Aldutė vėžys, o Vytukas plaštakėlė.

Plaštakėlė - Vytukas išsiėmė iš skrynios mamos šviesmėlynę šilkinę skarelę ir, abiem rankom ištempęs ją aukščiau galvos, bėgiojo smarkiai ratu, kad lengvutė skarelė lyg plaukte plaukė oru, kaip skersa burė. Kartais jis pritūpdavo ir, rankas su skarele sunėręs aukščiau galvos, o galvą nuleidęs į grindis, smarkiai šnirpštė nosimi, lūpomis čepsėdamas ir kartkartėmis šūktelėdamas: “A!” Visa tai, jo nuomone, turėjo pavaizduoti plaštakę, straubleliu syvus iš gėlių geriančią. Senutei pasimaišius troboje, jis stengėsi atkreipti jos dėmesį į savo artistiškus gabumus, šaukdamas:

— Žiūrėk, žiūrėk, senute! Matai, kaip gerai aš moku plaštakę būti! ar ne, senute, ką? O dabar matai, kaip sklendžiu, matai, sparnai nejuda, tik plaukia, lyg sklandytuvai! Matai, a?

Senutė tik čiaupė lūpas, kinknodama galva.

— O dabar žiūrėk, senute, kaip aš medų traukiu, matai, a? Žiūrėk, žiūrėk, ar negerai, a?

— Gerai, gerai, Vyteli. Geriau, kaip tikras plaštakinis, — senutė pagyrė šypsodamosi.

Vytukas taip buvo savo role užsiėmęs, kad nė nematė, ką kiti artistai veikia. Tuo tarpu vėžys - Aldutė palindo po suolu ir rėplinėja sau. Paskui, išlindusi iš pasuolės, rėplioja po aslą ir šneka, galvą kraipydama ir į Vytuką žiūrėdama:

— Ajajai, tai graži vasara, ajajai, tai gražios plaštakėlės.

Taip jai besidžiaugiant, tuoj Vandutė, juoda skara apsigaubusi, skiukt! prišoko ir užtempė vėžį ant suolo:

— Dabar tave, vėžy, lesiu.

— Nelesk, nelesk, varna Vandeles, aš tavo tėvelius pažinojau.

— Nesakyk “varna Vandeles,” sakyk “varna varnele”, — perspėjo Vandutė.

— Gerai, nesakysiu, — prižadėjo Aldutė, bet kai tik atėjo jos eilė kalbėti, tuoj ir vėl sakė “varna Vandeles”.

— Nustok pravardžiuotis, Aldona, arba aš nežaisiu, — ėmė pykti Vandutė. Aldutė ir vėl prižada nesipravardžiuoti, bet po kiek laiko ir vėl varną Vandele vadina.

— Negera esi mergaitė, daugiau su tavim nežaisiu, — supykusi Vandutė nuėjo šalin, pasiėmė knygeles ir skaito sau.

Bet Aldutė nė kiek nenusiminė. Šokinėja aplink Aldutę ant vienos kojos ir šūkauja: “Varna Vandelė! Vanda varnelė!”

Išgirdusi senutė ir sudraudė:

— Negražu sesutę pravardžiuoti. Ir tu pyktum, jei kas tave pravardžiuotų.

— Bet aš nesipravardžiuoju, — tarė Aldutė. — Aš tik taip sau...

— Tau atrodo tik taip sau, o Vandutei širdelę užgavai. Nema-lonus žodis kartais sunkiau užgauna kaip akmuo, mano vaikelį.

Aldutė sustojo šokinėjusi ir susimąstė. Teisybė, ji Vandutę erzino. Iš pradžių netyčia žodžiai susimaišė, bet kai pastebėjo, kad tai Vandutei nepatinka, tada jau tyčia juos iškreipdavo.

Nubėgo pas Vandutę ir sako:

— Nepyk, Vandute, aš daugiau taip nesakysiu.

Vandutė tuojau atsileido ir su sesute susigerino, nes ne labai ir supykusi tebuvo.

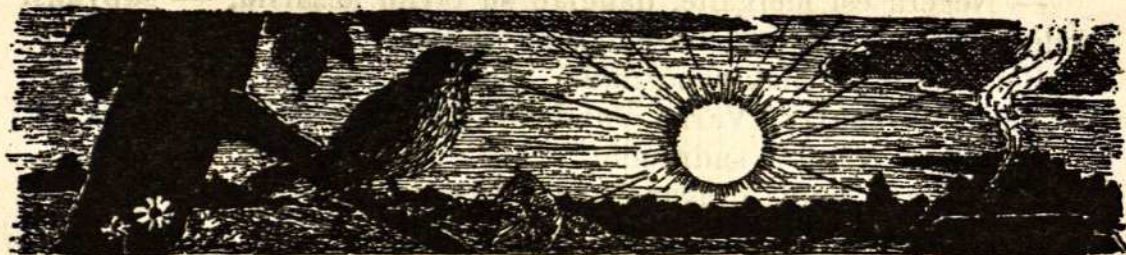
RUDUO LIETUVOJE

ZIG. GAVELIS

Lyg pienas pievų rūkas,
Saulutėj žvilga rasos.
Dainuoja piemenukas,
Suskilę kojos basos.

Visur grūdų aruodai,
Galvijų pilni tvartai,
Nuo vaisių lūžta sodai,
Atkelti svečiui vartai.

Netrūko niekad duonos,
Raliavimų laukuose.
Mieli svečiai prie kluono:
Čia varnos, žvirbliai, kuosos.

NEMUNAS

JURGIS BALTRUŠAITIS

Ar saulutė, ar šešėlis,
Teką vingiais Nemunėlis —
Ritas vilnys, teka srovės,
Nuo gilios žilos senovės,
Blizga, žirba, spindi, teka,
Amžių kilnią sėkmę seka...

Nemunėlis ar čiurlena,
Ar vilnis putotas gena,
Supas saulę prisisekęs
Ir su saule šoka, regis,
Karklais, gluosniais apsikaišęs,
Tarsi ruošia džiaugsmo vaises...

Ir kai temsta, ar kai niaukias,
Ošia, rūščiai susiraukęs
Švyti vėl ir skaidriai žirba
Ir nelengva darbą dirba,
Velka našta rąstų, medžių
Pro Alytų, pro Seredžių...

Jis vis kloja savo juostą,
Žemės gardų kvapą uosto,
Žarsto smiltį, kasa molį,
Besiverždamas į tolį,
Laisto šventą diegą, žiedą, —
Laisvės jauną giesmę gieda...

Amžių Tėvo numylėtas,
Nemunėlis slenka, ritas —
Blizga vilnys, sukas srovės
Nuo tamsios, sunkios senovės,
Ir tik ošia putos jų
Jau ant amžių amžinųjų...

PO TĖVYNĖS *DANGUMI*

TEN, KUR NEMUNAS BAIGIASI

A. BENDORIUS

Kiekviena upė, lyg kokia kelionė, turi pradžią ir pabaigą. Ta vieta, kur upė prasideda, vadinasi versmės, o kur baigiasi — žiotys. Nemuno, didžiausios ir gražiausios mūsų Tėvynės upės, versmės yra gudų žemėje, o jo žiotys yra Kuršių pamaryje. Beveik visos didelės upės savo pabaigoje sulėtina vandens tekėjimą ir prieš įsiliedamos į jūras ar vandenynus, suskyla į kelias šakas, t. y. iš vienos upės pasidaro kelios, ar net kelios dešimtys upių. Tas žemas plotas, per kurį raizgosi suskilusi upė, yra vadinamas delta. Nemunas taip pat suskyla ir sudaro gana didelę deltą.

Nemuno delta prasideda žemiau Tilžės miesto, kur į kairiąją pusę atskyla pirmoji Nemuno šaka Gilija. O pats Nemunas nuo tos vietos praranda savo vardą ir vadinamas Rusne. Rusnės vardu vadinamas ir senas miestelis, esąs ant jos kranto. Ties tuo miesteliu pati Rusnė suskyla į Atmatą ir Skirvytę. Atmata laikoma Nemuno tęsiniu, o Skirvytė yra giliausia Lietuvos upė (ligi 10 metrų gilumo). Bet ji teturi tik 9 klm. ilgumo. Nuo Skirvytės atsiskiria Vorusnė ir Pakalnė, o pati Skirvytė savo ruožtu vėl suskyla bent į keturias šakas. Čia lyg toje dainelėje: musė per pusę ir tą pusę pusiau...

Šlapios sodybos. Visos šios Nemuno deltos upės (jo žiočių šakas) teka per labai didelę, žemą lygumą. Tai tikriausiai sakant, ne žemuma, o neapmatoma bekrastė pieva. Joje yra įsikūrę seni Skirvytėlės, Vorusnės ir Pakalnės kaimai. Na, ir mirksta tie kaimiečiai toje šlapioje pievoje. Kai ima pūsti vakarų vėjai nuo Kuršmarių pusės, tai vanduo apsemia jų pievas, kurios pavirsta ežerais. Kad patvinusios upės mažiau padarytų žalos, jų krantuose supilti pylimai, o prie Atmatos pastatyta galinga motorinė pompa, kuri siurbia nuo peršlapusių laukų vandenį.

Nendrių miškai. Kuršmarių pakraštys yra visai negilus ir prižėlęs nendrių. Nendrynai, lyg koks liliputinių medžių miškas, plačia juosta tęsiasi išilgai visą marių kraštą. Jie tokie tankūs, kad už poros žingsnių nieko pro nendres nematyti. Sakau, "už poros žingsnių", nors ten niekas žingsniais nematuoja, nes jeigu bandytų

Vorusnė — Nemuno žiočių šaka.

A. Bendoriaus nuotrauka

žengti, tai ir pasinertų ligi ausų vandenyje. Mat, nendrės svyruonėlės auga vandenyje.

Tuose pamario nendrynuose labai patinka gyventi laukinėms antims. Jos čia sukasi lizdus ir peri vaikus. Jų ten privisę nematyta daugybė. Medžiotojai irstosi valtimis po nendrynus su šunimis, kurie atneša nušautas antis.

Paslaptinai, lyg kokios Indijos džunglės, atrodo tie nendrynai. Labai miela, jauku, karštą vasaros dieną įplaukus į nendryną, sėdėti laivelyje, gaivinančiame drėgname pavėsyje ir klausytis švelnučių nendrių lapelių šiurenimo, stebėti plaukiojančią antį ar nardančią žuvytę.

Žiemą nendryne prasideda kitas gyvenimas. Kai tik ima šalti ir ledas pasidaro pakankamai tvirtas, į nendryną pasipila būriai žmonių. Jie apsiavę storomis, aukštomis medinėmis klumpėmis, kurių apačia ir šonai apmušti skardos šarvais. Rankose jie nešasi trumpus aštrius

dalgius. Tie žmonės eina nendrių kirsti. Nukirstas nendres jie riša į kūlelius ir paskui parduoja Užmario žvejams stogams dengti ir tvoroms tverti.

UŽDAVINYS: Prie šio straipsnelio yra paveikslėlis su Nemuno žiočių Vorusnės upės vaizdeliu. Aprašykite smulkiai, ką jame matote. Už tiksliausią aprašymą bus paskirta dovana ir laimėtojas bus paskelbtas "Eglutėje".

DAINA APIE ŠLUOTĄ

LEONARDAS ŽITKEVIČIUS

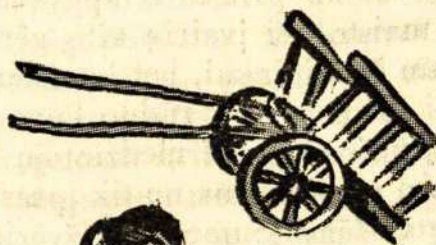
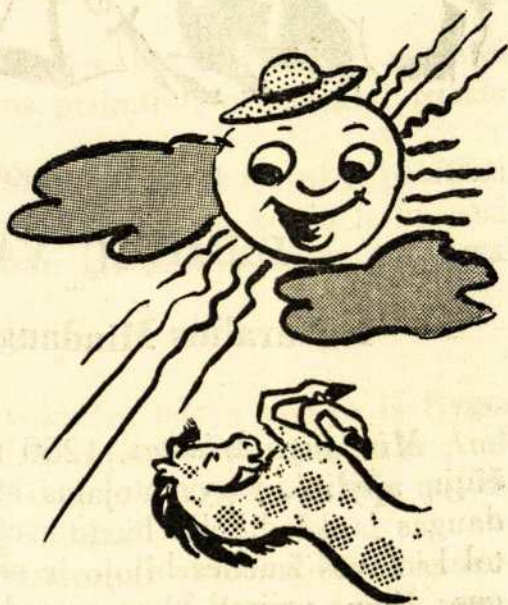
Oi, tu šluota, mano šluota!
Pusė kiemo dar nešluota.
Pusė ratų netaisyta.
Pusė arklio nekinkyta.

Man pakinkius pusę vieną,
Antra pusė verčia sieną.
Verčia sieną, laužia tvorą.
Pusė arklio švilpt į orą.

Pavažiavus kelio galą,
Pusė ratų murkt į balą.
Ir šaukiu pusiau uždusęs,
Pasinėręs aš lig pusės.

Kaip sugrižti reiks į pirkia,
Kad skvernai pusiau sumirkę,
Kad nuskendo pusė ratų,
Kad prisėmiau pusę batų!..

Jei motulė mane bartų,
Šauksiu šluotą, kad užtartų. —
Ir atsiliepė man šluota:
"Pusė kiemo dar nešluota!"

Tokia buvo LIETUVA

VACLOVAS ČIZIŪNAS

DIDŽIŲJŲ VALDOVŲ LIETUVA

1. Karalius Mindaugas — Lietuvos vienytojas

Tęsinys

Mindaugo krikštas. 1250 metų ruduo Vorutos pilies ir jos plačiųjų apylinkių gyventojams atnešė daug rūpesčių. Valdovas Mindaugas laukė didelio būrio svečių. Jis laukė tokių svečių, kurių ligi tol Lietuvos žmonės bijojo ir nekontentė. Turėjo atvykti vokiečiai iš Rygos. Jiems priimti ir apgyvendinti reikėjo parūpinti tinkamų patalpų ir maisto bei įvairių kitų gėrybių. Buvo tad kuo rūpintis ne tik pačiam šeimininkui, bet ir visiems jo pavaldiniams.

Tais metais ruduo buvo ilgas ir gražus. Plačiose pilies apylinkių giriose gaudė medžiotojų ragai ir trimitai beveik kiekvieną dieną. Buvo medžiojama ne tik įprastai žiemos atsargai, bet ir laukiamų svečių vaišėms. Sumedžiota žvėriena buvo sūdoma ir kraunama erdviose pilies rūsiuose.

Pačioje pilyje taip pat didelis judėjimas. Čia vyksta ruošs svečiams priimti. Reikia pašalinti buvusios priešų apsiausties ir puolimų žymes: pataisyti apardytas pilies sienas, trobesių stogus, apvalyti pylimus ir griovį. To dar maža: reikia svečiams parūpinti ir gyvenamųjų patalpų. Pilies kieme ir visuose jos trobesiuose dirba plūša įvairūs amatininkai ir darbininkai, pertaisinėdami, didindami bei valydami pilies pastatus. Net ir anapus pilies sienų statomos visai naujos trobos tiems svečiams, kuriems galėtų pritrūkti vietos pačioje pilyje.

Neretai tų didelių statybų pasižiūrėti ateidavo žmonių ir iš tolimesnių apylinkių. Pamatę, kad čia atliekami ne kasdieniniai darbai, jie įvairiai spėliodavo, kiek ir kokių svečių laukias Mindaugas.

— Nežinau, kuo baigsis mūsų kunigo prasimanymai (žodis kunigas anais laikais reiškė kunigaikštį), — kalbėjo žilagalvis senis, grįždamas namo kartu su jaunimo ir moterų būreliu. — Nesuprantu, kaip galima susidraugauti su tais pačiais priešais, kurie, rodos, tik vakar

puolė jį patį pilyje, degino apylinkės kaimus ir žudė mūsų žmones. Sako, mūsų valdovas jau ketina ir savų dievų išsižadėti... Argi tai būtų tiesa?..

— Sako žmonės... Bet ar maža ko prišneka mūsų žmonės? Gal dar ir netiesą nuplepa, — ramino senį šalia jo kiūtinusi moterėlė. — Juk ar galima taip jau lengvai susidėti su baisiais ateiviais ir dargi jų tikėjimą priimti.

— Taip tai taip, — atkirto jai senis, — bet argi tu pati nematei, kas darosi pilyje? Argi ne vokiečiams priimti taip smarkiai ruošiamasi?

— Taigi! Juk ir pasiuntiniai, girdėjome, išvyko svečių pasitikti, — atsiliepė kita moteris. — Vai, brangūs dievuliai, kokių laikų susilaukėme: vakarykščiai priešai kviečiami svečiais, žadama jų dievai pagarbinti, savųjų atsižadėti...

* * *

Jau prieš porą mėnesių didelis vokiečių būrys atvyko iš Rygos ir apsigyveno Mindaugo pilyje. Pats Livonijos ordino magistras Andrius iš Štirlando, keletas katalikų dvasiškių ir nemaža žymiųjų ordino riterių vieši pas Mindaugą ir rengia jį krikštui.

Mindaugas, ilgai svarstęs, kaip sustiprinti savo valdžią Lietuvoje ir išlaikyti ją savo rankose, nutarė tapti krikščionimi ir tuo apsisaugoti nuo galingųjų vakarų šalies priešų puolimų. Nelengvai tai sekėsi Mindaugui. Jis turėjo įtikinti savo žmoną, paauglius sūnus Ruklį ir Rupeikį, taip pat ištikimiausius savo bajorus, kad kitos išeities jam ir visai Lietuvai nėra, kaip tik priimti krikščionių tikėjimą. Juk visos aplinkinės tautos buvo jau krikščionybę priėmusios ir, Lietuvą puldamos, sakėsi gerą darbą darančios. Mindaugas gerai suprato, kad krikščionybė iš visų pusių Lietuvą supdama, nepaliaus į ją veržtis geruoju ar piktuoju. Argi neverta geruoju patiems ją priimti ir tuo nuo puolimų apsisaugoti? O ir pats krikščionių tikėjimas Mindaugui buvo jau šiek tiek pažįstamas: juk vyriausias jo sūnus Vaišvilkas jau prieš kelerius metus tapo krikščionimi pagal rytų graikiškosios Bažnyčios apeigas.

Dabar, ilgesnį laiką su atvykusiais svečiais bendraudamas, Mindaugas su savo artimaisiais pažino vieną Dievą, pažino Kristaus tikėjimo tiesas ir laukė krikšto dienos.

Pagaliau toji diena atėjo. Erdvioje kunigaikščio svečių menėje jau anksčiau buvo įrengtas altorius. Krikšto dieną čia susirinko Mindaugo šeima bei jo artimieji ir visi svečiai vokiečiai. Atlikus krikšto apeigas, Mindaugas, du jo sūnūs, žmona ir visi kartu su jais pakrikštytieji dvariškiai ir bajorai pirmą kartą savo gyvenime išklausė šv. Mišias. Tuo iškilminguoju metu jie tapo krikščionimis, pilnateisiais Katalikų Bažnyčios nariais.

Po krikšto iškilmių ir vaišių atėjo laikas atlikti ir kitus svarbius reikalus. Dar prieš krikštą Mindaugas buvo susitaręs su vokiečių magistru prašyti Katalikų Bažnyčios galvą, popiežių, priimti į savo globą naują krikščionį valdovą ir suteikti jam karališką karūną (vainiką). Pasiuntiniais pas popiežių buvo paskirti keli ištikimi naujai pasikrikštiję Mindaugo bajorai. Jie, kelių vokiečių ritierių ir vienuolių lydimi, tuojau pat išvyko į Romą. Bet kelionės anais laikais buvo labai ilgos ir sunkios, nes Europoje, kaip ir visame pasaulyje, prieš 700 metų nebūta jokių geležinkelių, plentų ir net vieškelių. Teko keliauti prastais, vasarą dulkinais, o rudenį purvinais ir vos pravažiuojamais keliais. Greičiausias tada keliavimo būdas buvo raitam joti. Taigi ir mūsų pasiuntiniai tikriausiai kelionę atliko raiti. Ir tai bene po poros ar trijų mėnesių pasiekė Romą.

(Bus daugiau)

JUOZAS LINGIS

Arklys.

Tur būt, nė vienas mūsų naminis gyvulys nenusipelnė tiek pagarbos ir meilės, kaip arklys. Reta kuri tauta taip mylėjo ir taip buvo prisirišusi prie žirgo, kaip lietuviai. Juk net ir valstybiniame mūsų ženkle yra baltas raitelis raudoname lauke. O mūsų gražiosiose dainose šalia žaliosios rūtelės žirgelis juodbērėlis yra daugiausia apdainuotas. Joti ant risto žirgo lietuviui buvo didžiausia garbė. Dar net neseniai, mano vaikystėje, atsimenu, jei kuris ūkio darbas šeštadienį užsitęsavo per ilgai, o šeimininkas būtinai norėdavo jį pabaigti, tai bernams pažadėdavo duoti arklius sekmadienį į bažnyčią nujoti. Dėl tokio pažado jie su džiaugsmu ir tikru užsidegimu pabaigdavo darbą.

Bet dar labiau žirgą lietuvis mylėjo senovėje. Mūsų senovės raštuose, kai minimi kunigaikščiai ir kiti žymūs žmonės, tai greta jų žygių ir darbų minimi ir jų žirgai. Net ir mirdami lietuviai nenorėjo atsiskirti su savo mylimais žirgeliais. Rašoma tuose senovės raštuose, kad miręs kunigaikštis Algirdas, pagal pagonišką paprotį, buvęs su-

degintas kartu su savo geriausiuoju žirgu. Panašiai buvęs palaidotas ir taurusis kunigaikštis Kęstutis. Tos senosios istorinės žinios sako, kad žemaičiai visada buvę laidojami kartu su savo žirgais.

Mūsų kunigaikščių, valstybės vyrų bei laisvųjų ūkininkų arkli-dėse būdavo didelis skaičius arklių. Vienas keliautojas iš Vytauto Didžiojo laikų rašo, kad Vytauto arklidėse jis matęs 10,000 puikių ristų žirgų. Apie lietuvių bajorų turtingumą ir galybę buvę sprendžiama iš turimų žirgų skaičiaus ir iš to, kiek jis raitų kareivių galėdavęs duoti kunigaikščio kariuomenei.

Seniau lietuviai jojamą arklį vadino žirgu, o tas, kurs traukė arklą ar buvo kinkomas į vežimą, turėjo arklio vardą. Lietuvio žirgas buvo tikrai garsus, tačiau ir arklys nuo jo maža teatsiliko. Štai, 16 amžiaus keliautojai stebisi lietuvių arklio stiprumu ir patvarumu. Jie buvo nedideli, bet lengvai tempė arklą, nebijodami nei lietaus, nei vėjo, nei darganų. Stiprus ir patvarus buvo lietuviškas žemaitukas, tas grynai lietuviškos veislės arklys. Garsūs yra ir trakėnai, taip pat iš Prūsų žemės kilę. Lietuviai arklininkai buvę sumanūs ir prityrę. Net kryžiuočių ordinas juos kviesdavęsi savo žirgynams prižiūrėti.

Bet arklys yra mielas ir naudingas ir daugeliui kitų tautų. Jis sutinkamas Europoje, Afrikoje ligi Sudano ir pietų bei rytų Azijoje. Į Ameriką arklys atkeliavo kartu su europiečiais kolonistais.

Prijaukintas arklys tarnauja žmogui jau nuo labai senų laikų. Europoje naminis arklys yra atsiradęs apie 2000 metų prieš Kristų. Egipte jis žinomas prieš 1800 metų pr. Kristų. Bet Azijoje, Mezopotamijoje, prijaukintas arklys jau žinomas prieš 3000 metų prieš Kristų, spėjama, kad Turkestane jis jau buvo žinomas prieš 4000 metų prieš Kristų. Iš istorijos mes žinome, kad medai ir persai buvo garsūs raiteliai.

Naminis arklys yra kilęs iš laukinio arklio. Savo kūno sudėtimi arklys yra tikras stepių gyvulys. Iš įvairių iškasenų mokslininkai nustatė, kad laukinis arklys gyveno labai plačiuose Europos ir Azijos plotuose. Jau prieš 20,000 metų laukinis arklys ganėsi Turkestano ir Irano stepėse Azijoje. Ne ką vėlesni yra ir jo pėdsakai Europoje.

Seniausios prijaukinto arklio iškasenos yra labai panašios į Europos laukinio arklio (tarpano) iškasenas. Taigi galima aiškiai tvirtinti, kad mūsų arklys yra kilęs iš savo laukinio protėvio, gyvenusio Europoje. Greičiausiai jį žmonės prisijaukino kur nors pietinėje Rusijoje arba Turkestane prieš kokius 4000 - 5000 metų prieš Kristų. Į tarpaną yra panašus ir senojo Egipto arklys, tik gal kiek lengvesnis, ir romėnų kavalerijos arkliai, kurių atstovas yra toji garsioji Markaus Aurelijaus raitelio statula Romoje.

Tik garsieji mongolų arkliai, kuriais jie ir dabar dar pasirodo bolševikų kariuomenės daliniuose, yra kitokios kilmės. Dar ir dabar vidurinėje Azijoje, Mongolijoje, yra mažų laukinių arkliukų, panašių

į ponny. Iš šito arkliuko ir bus kilęs patvarusis mažasis mongolų arklys.

Ar pirmiausia arklys buvo prisijaukintas joti, ar ratams traukti, iki šiol mokslui dar nepavyko nustatyti. Taigi jau seniai žmogus turi savo artimą bičiulį, žirgelį juobērėlį, kurs jam tarnauja ne tik jį raitą nešiodamas, bet ir jo arklą, akėčias ir vežimus traukdamas.

Mongolai ir kai kurios kitos tautelės kumelės pieną laiko vienu geriausių valgių. Taip pat valgiui vartojama ir arklio mėsa. Tokiu būdu arklys dar ir kitaip yra žmonėms naudingas.

Pasijodinėję ant risto žirgelio ir pasiklausę šiek tiek apie jo kilmę, nubalnokime dabar tą mūsų žirgelį juodbērėlį, paduokime jam avižėlių bei tyro vandenėlio ir leiskime jam pailsėti po sunkių dienos darbų. O kitą kartą tarsime žodelį apie kitą mūsų geradarį — šiuriutę buriutę, arba avinėlių šilkavilnį.

MĮSLĖS

Nr. 8 mįslių įminimai

57 Spyna, 58 Pipiras, 59 Liežuvis, 60 Sliekas, 61 Balnas, 62 Baltiniai, 63 Kirvis, 64 Gaidys, 65 Ažuolo gilė, 66 Obuolys, 67 Kriaušė, 68 Vyšnia, 69 Riešutas, 70 Saulėgrąža, 71 Bulvės dirvoje, 72 Žemuogė.

73. Dviem pupom visus laukus užsėja.

74. Daili, daili kamarėlė pilna kultuvėlių, po tom kultvėlėm raudonas šuo guli.

75. Eisiu gulti, plaukus ant plaukų užsidėsiu.

76. Švarioj balaitėj nuklimpo ku-

melaitė, penki vilkai traukė. du vanagai laukė.

77. Iš penkių atėmiau penkis, ir liko penki.

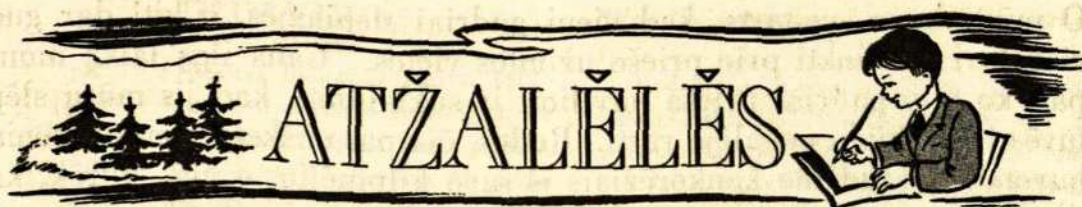
78. Dešimt dirba, o trisdešimt du viską suvalgo.

79. Mėsinis kubilas, metalinis lankas.

80. Stambus aukso ragas, tame rage saulė teka.

81. Ėda kaip arklys, dirba kaip gaidys.

Kiekvienos mįslės įminimas vertinamas dviem taškais.

MARYTĖS ŠUNIUKAS

Marytė turėjo šuniuką, vardu Margiukas. Vienas geras pažįstamas jį Marytei padovanojo dar visai nedidelį. Marytė jį pati užsiaugino. Margiukas prie jos labai priprato. Jis buvo labai gudrus ir paklusnus. Kai Marytė grįždavo iš mokyklos, tai Margiukas atbėgdavo priešais ją pasitikti.

Bet vieną dieną Margiukas neatbėgo mergaitės pasitikti. Marytė labai susirūpino, kur dingo jos šuniukas. Ji nusiminusi grįžo namo. Ogi žiūri — jos Margiukas guli ant grindų ir laižosi savo kojytę. Mat, piktas kaimyno šuo buvo jį sukandžiojęs. Marytė tuojau aprišo jo kojytę ir visą savaitę jį rūpestingai slaugė. Pagijęs Margiukas vėl atbėgdavo Marytę pasitikti ir linksmiai šokinėdamas bėgdavo greta jos namo.

Margiuką labai mėgo ne tik Marytė, bet ir visi kaimynų vaikai.

GIEDRĖ MALINAUSKAITĖ, 11 m., Brooklyn, N. Y.

KAI MES ŽAIDĖM KAREIVIAIS...

Vokietijos stovyklose gyvendami, mes vaikai labai mėgdavom žaisti kareivius. Pasidalindavom į du būrelius. Vieni vaizduodavo krašto gynėjus, o kiti priešus. Vieni puldavo, kiti gindavosi. Sumanėm ir apkasus arba slėptuves įsirengti.

Netoli barakų buvo nedidelių miškelių ir krūmokšnių. Ten landydavom ir slėpdavomės. Ten priešų tykodavom. Viename tų miškelių kartą mūsų būrys pasidarėm visai gerą slėptuvę. Radome ten kažkada iškastą duobę. Jos kraštus nulyginom, pačią duobę pagilinom. Viršų užsidengėm lentgaliais ir šakomis. Gražiai uždengėme samanomis, užmaskavome. Net ir angą eglisakėmis gudriai paslėpėme. Sėdime sau mūsų slėptuvėje sulinde. Klausomės, kaip pušelės ošia, kaip miškelyje paukšteliai gieda, žiūrime, kaip dangaus mėlynėje plauko balti debesėliai. O mūs priešai kažkur klaidžioja ir mūsų neranda. Mat, mums pasisekė slėptuvę išsikasti ir įsirengti jiems visai nematant.

O mūsų buvo susitarta, kad vieni gudriai slepiamės, o kiti dar gudriau turi prislinkti prie priešo užimtos vietos. Gana ilgą laiką mums pavyko taip gudriai priešą nuvilioti ir suklaidinti, kad jis mūsų slėptuvės jokių būdu negalėjo rasti. Rodos, čia pat miškelyje mes neseniai buvome ir šaudėme kankorėžiais iš savo kilpinėlių, o čia, žiūrėk, kai tik priešas pradeda savo puolimą, mes kaip į žemę įlendame, ir mūsų niekur negali rasti.

Praėjo gerokai laiko, kol priešai mūsų slėptuvę užtiko. Bet paimti jos nestengė. Ir jie patys vėliau pasidarė panašią slėptuvę kitame miškelyje. Kai nekariaudavom, tada visi eidavom kartu tą slėptuvių pažiūrėti. Kai paskelbdavom vieni kitiems karą, tada jas narsiai gin-davom.

Laikas bėgo. Vis daugiau ir daugiau vaikų išvažiuodavo iš stovyklos į užjūrių kraštus. Retėjo mūsų būreliai. Nebeliko nė kam kariauti. Mus pradėjo puldinėti svetimieji vaikai, kurių stovykloje buvo žymiai daugiau. Mes net sujungtomis jėgomis nestengėme savo slėptuvių apginti. Jie jas užėmė ir išgriovė.

Ošia ten dabar tos pačios pušelės, vėjo siūbuojamos, o mes išsi-sklaidėme po platųjį pasaulį, po didelius miestus. Bet ir aname sve-timo krašto miške liko mūsų vaikystės dienų pėdsakai ir saulėti atsi-minimai.

G. NAUJOKAITIS, Brooklyn, N. Y.

Du dideli draugai — Kęstutis ir Button, sulietuvintai vadinamas Batinu.

Pirmasis tremtinys, antrasis vietinis gy-ventojas. Iš pirmo susitikimo juodu susidrau-gavo.

Batinas gyvena antrame aukšte pas savo šeimininkus, o Kęstutis — pirmame. Kiek-vieną rytą Batinas pirmutinėmis kojytėmis pasibeldžia į Kęstučio kambario duris ir įleistas šoka prie jo lovos, nes šį randa dar tebegulintį. Paskui Batinas palydi Kęstutį į mokyklą ir jį sutinka grįžtantį. Abu eina į miestą, abu į aikštelę žaisti, abu į laukus, abu prie ežerų. Batinas labai mėgsta mau-dytis. Vakare, kai Kęstutis atsigula, Bati-nas pasislepia po jo lova. Surastas labai nenoromis eina pro duris pas savo tikruo-sius šeimininkus...

Tai "Eglutės" skaitytojas KĘSTUTIS SALUČKA, gyvenantis Brocktone. Jis labai mėgsta muziką ir "Eglutei" yra atsiuntęs kartu su savo tėveliu sukomponuotų gaidų. Netru-kus jas spausdinsime "Eglutėje".

UŽDAVINIAI

1. Į tuščius langelius įrašyti raides
□□ taip, kad skaitant gulsčiai ir sta-
□□□□ čiai išeitų žodžiai, kurie reiškia:
□□□□ 1. žmones priglaudžia, 2. nami-
□□ nis gyvulys.

2. Ant stogo tupėjo 10 karvelių. Medžio-
tojas vieną jų nušovė. Kiek liko ant stogo
karvelių?

3. Yra toks skaitvardis. Jei pakeisim jo
pirmą raidę į p, tai gausim maistą, o jei
pakeisim į š, tai gausim pašarą.

4. Aš visas esu veiksmazodis. Jei pridėsit
man raidę K, aš būsiu daiktavardis, jei pri-
dėsit raidę j, aš būsiu būdvardis. Kas aš
esu?

5. Ugnyje yra toks daiktas, kurs nesu-
šyla ir nesudega. Kas tas per daiktas?

Už kiekvieno uždavinio išsprendimą ski-
riama po 2 taškus.

Nr. 8 uždavinių atsakymai

1. Į du langelius įrašoma Mė, o į trečiąjį —
0 (nulis).
2. Šienas.
3. Į pirmąjį langelį įrašoma 5, o į kitus —
olika.
4. Miltai.

Jau laikas užsisakyti "Eglutę" kitiems metams

Šiais metais dar išeis vienas "Eglutės"
numeris. Juo bus užbaigti šie metai. Bet dar
prieš Naujuosius Metus bus išleistas pirma-
sis kitų metų numeris. Kad jį visi skaity-
tojai laiku gautų, jau dabar yra pats laikas
atnaujinti prenumeratą.

"Eglutės" redaktorius, administratorius
ir leidėjas tikisi, kad visi senieji "Eglutės"
skaitytojai ir toliau nenorės skirtis su šiuo
mieluoju vaikučių draugu. Bet taip pat
yra didžiausias "Eglutės" troškimas, kad
neliktų nė vieno lietuviuko laisvame pasau-
lyje, kuris šio laikraščio neskaitytų.

Tikrai nuoširdžiai kreipiamės į visus "Eg-
lutės" skaitytojus, prašydami ateiti mums į
talką: ne tik patys laiku atnaujinkite pre-
numeratą, bet paraginkite ir savo kaimy-
nus, kurie dėl kurių nors priežasčių iki šiol

"Eglutės" neskaitė, kad ją dabar užsisaky-
tų.

Redakcija, kiek galėdama, stengiasi ši
vaikų laikraščelį tobulinti. Bet dėl mažo
prenumeratorių skaičiaus pinigine padėtis
yra labai sunki, ir dėl to gražiausi redakc-
riaus norai turi likti nepilnai įvykdyti. Kvie-
čiame į talką tuos, kurie supranta šio laik-
raščio reikalingumą lietuviybės palaikymui
ir ugdymui. Tik sutelktomis jėgomis ir nuo-
širdžia parama pajėgsime išlaikyti gyvą ir
lietuviška dvasia spindintį mažųjų laikraš-
telį.

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti tik
administratoriui: EGLUTĖ, P. O. Box 22,
Montello Station, Brockton 68, Mass.

Redaktoriui prašome siųsti tik raštus ir
rašyti turinio reikalą. Adresų pakeitimus ir
piniginius reikalus tvarko tik administrazio-
rius. Pinigų ir užsakymų siuntimas redak-
toriui sudaro tik bereikalingų išlaidų, nes
redaktorius vis tiek tuos reikalus turi nu-
siųsti administratoriui.

Prieš prasidedant ateinantiems metams,
įgyvendinkime šūkį: *Tenebūna nė vieno lie-
tuviuko, neskaitančio "Eglutės"!*

Priminimas "Eglutės" skaitytojams

Nemažas skaičius "Eglutės" skaitytojų
dar nėra už šiuos metus sumokėję prenu-
meratos mokesčio. Nuoširdžiai prašome ne-
delsiant atsilyginti. Neužsimokėjimas laiku
sudaro sunkumų "Eglutę" leisti.

Taip pat primename, kad pakeitus gyve-
namą vietą, tuojau reikia pranešti adminis-
tracijai pakeistą adresą, kartu nurodant ir
savo senąjį adresą. Dėl skaitytojų nerūpes-
tingumo, persikėlus kitur gyventi, daug "Eg-
lutės" egzempliorių paštas grąžina, o skai-
tytojai jų visai negauna. Adresų pakeitimus
ir pinigus siųsti administratoriui, ne redak-
toriui.

A. Peldžius, "Eglutės" administratorius

Isigykite virimo knygą

TAUPIOJI VIRĖJA

Knygą paruošė p. H. Mačiulytė - Daugirdienė.
"Taupiojo virėjo" rasite 300 įvairių
valgių gaminimo receptų, daugiausia pačios
autorės išbandytų. Ten rasite nurodymų,
kaip pasigaminti mūsų mėgiamiausius lie-
tuviškus valgius ir krupnikus.

Knyga įrišta plastika taip, kad atidarius
neužsiverčia. Dėl to ji šeiminiškėms tikrai
paranki. Knygos kaina \$2.00. Užsakymus
siųskite: EGLUTĖ, P. O. BOX 22, BROCK-
TON 68, MASS.

